

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

בעניין: עמוס גבעון
ע"י עו"ד סתיו גבעון

המבקש

נגד

1. דן אבידן
ע"י עו"ד דורון טרוק

המשיבים

2-4 פלוניס
ע"י עו"ד פראס אבו מיאלה

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ק' אזולאי) מיום 12.12.2021 בת.א. 1362-07-20, בה נדחתה בקשת המבקש (להלן: **גבעון**) למחיקת סעיפים מכתב ההגנה של המשיב 1 (להלן: **אבידן**), ומכתב ההגנה של המשיבים 2-4 (להלן: **המשיבים**).

הרקע העובדתי

1. גבעון, עורך-דין, הגיש תביעה לבית משפט קמא נגד המשיבים ונגד אבידן, שגם הוא עורך דין בסך 635,605 ₪. לטענת גבעון, הוא נשכר על ידי המשיבים לייצגם בתביעת נזקי גוף, והגיש תביעה בשמם. לימים, שכרו המשיבים את שירותיו של אבידן, וייצוגו של גבעון הופסק. לאחר מכן, כשההליך הסתיים בפשרה, המשיבים ואבידן לא יידעו את גבעון על סיום ההליך, ולא שילמו לו שכר טרחה, בניגוד להסכם ביניהם.

2. אבידן הגיש כתב הגנה ובו כפר בטענותיו של גבעון, וטען לחוסר יריבות ביניהם ולשיהוי. לשיטת אבידן, ייצוגם של התובעים על-ידי גבעון נעשה מבלי שניתן לגבעון ייפוי כוח, וכן נטען כי אבידן לא היה מחויב ליידע את גבעון באשר לאופן ניהול תביעת נזקי הגוף.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

3. המשיבים טענו להתיישנות, והוסיפו כי שכרו את שירותיו של עורך הדין אמגד ג'אבר (להלן: **ג'אבר**), ולא את שירותיו של גבעון. לפי גרסתם, ג'אבר השיב להם את התיק בשלב מסוים, ולאחר מכן הם פנו לעורך דין אחר. את "עמלו" של גבעון מגדירים המשיבים כ"שרבוט מילים על פני 2-3 עמודים והגשתם לבית המשפט", ואת כתב התביעה שהגיש הם מכנים "כתב טענות רשלני". מכל מקום הם מפרטים לאורך 9 עמודים את טענותיהם כלפי כתב התביעה.

4. ביום 27.5.2021, פנה גבעון בשתי בקשות, שבהן עתר למחיקת סעיפים מכתבי ההגנה, בטענה כי נכללים בהם טענות עובדתיות סותרות, או כי הכחשת טענות שנטענו בכתב התביעה נעשתה באופן סתמי, ומבלי שמוצגת גרסה אחרת מטעמו. בהתייחסו לכתב ההגנה מטעם המשיבים טען גבעון כי המדובר ב"טענות סל סתמיות אשר אין לאפשר העלאתן בכתב ההגנה" (רי' סעיפים 1-3 לבקשה מיום 27.5.2021 בעניין כתב ההגנה מטעם המשיבים; וסעיפים 1-2 לבקשה מיום 27.5.2021 בעניין כתב ההגנה מטעם אבידן).

5. בית משפט קמא הורה בימים 30.5.2021 ו-31.5.2021 לאבידן ולמשיבים להגיב לבקשות. אבידן הגיב לבקשה והתנגד לקבלתה. המשיבים לא הגיבו, וגבעון פנה בבקשה למתן החלטה בהיעדר תגובתם. בית משפט קמא קבע כי בקשתו תידון בישיבת קדם המשפט.

6. ביום 14.11.2021 התקיימה ישיבת קדם משפט, שבמהלכה התייחסו הצדדים לבקשות. בא כוחם של המשיבים התייחס בעל-פה לטענותיו של גבעון וטען כי "אין מקום להתייחס" וכן כי "כל הטענות שמורות לו לסיכומים לא במסגרת של הבקשה למחיקת הסעיפים".

החלטת בית משפט קמא

7. אחר ישיבת קדם המשפט, ביום 12.12.2021, דחה בית משפט קמא את הבקשה למחיקת סעיפים מכתבי ההגנה של המשיבים ושל אבידן.

8. בהתייחסו למחיקת הסעיפים מכתב ההגנה של אבידן, קבע בית המשפט כי:

"טענות התובע באשר לכך שהנתבע 1 [אבידן] לא פירט כראוי את חלוקת כספי הפיצויים הניתנת לפתרון בגדרי ההליכים המקדמיים. ממילא, שמורה לתובע

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

הטענה כי עניין זה לא פורט בכתב ההגנה, על כל המשתמע מכך. הדברים יפים גם ביחס לטענתו השנייה של התובע ולפיה כתב ההגנה כולל טענות עובדתיות סותרות. עיון בכתב ההגנה מעלה ספק אם אכן מדובר בטענות עובדתיות סותרות (..) וככל שיוכח שמדובר אכן בטענות עובדתיות סותרות, עומדת לו האפשרות לטעון למשקלם של הדברים (ואינני מחווה עמדה לעניין זה בשלב הנוכחי)

9. באשר לכתב ההגנה של המשיבים כתב בית המשפט את הדברים הבאים :

"אמנם בכתב ההגנה של הנתבעים 2-4 [המשיבים] ישנן טענות עובדתיות שלא התבהרו עד תום בשלב הנוכחי, אולם לא מצאתי כי בשלב זה של ההליכים יש הצדקה להורות על מחיקת הסעיפים. ככל שהתובע מבקש לקבל פרטים נוספים, ניתן לעשות כן באמצעות כלים אחרים בהליך הדיוני"

עיקרי הטענות

10. מכאן הבקשה שלפני. לטענת גבעון, בית משפט קמא טעה באופן שבו התייחס לקיומן של טענות עובדתיות סותרות בכתב טענות. לדידו, אין המדובר בשאלה של משקל, אלא בשאלה של ניסוח כתב טענות – המחייבת הכרעה כבר בשלב המוקדם של ההליך. גבעון מוסיף כי אין מדובר בטענות המצריכות בירור עובדתי. לשיטתו, בחינתן נעשית על יסוד כתב הטענות, ובירורן בשלב מוקדם של ההליך מונע מחלוקות סרק. בהקשר זה גבעון מצביע על כך שצמצום המחלוקת בדבר עצם ייצוגם של המשיבים, סכומי הכסף שקיבלו – יאפשר ניהול יעיל של התביעה.

11. לטענת אבידן, סעד של מחיקת סעיפים מכתב הגנה אינו נמנה בין הסעדים האפשריים בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: **התקנות החדשות**). מכל מקום, הסעיפים עליהם מלין גבעון אינם מיותרים או מבישים, ואף אינם מפריעים לניהול הוגן של התובענה. באשר לסעיפים הספציפיים שאליהם מפנה גבעון, אבידן טוען שהם אינם מעלים טענות סותרות, וממילא אין הצדקה להורות על מחיקתם.

12. המשיבים טוענים שיש להבחין בין טענות המצריכות הבהרה אגבית, לבין סתירה ממשית בכתב הטענות או שינוי חזית קיצוני. לפי הטענה, הם, המשיבים, לא מינו את גבעון, לא ישבו

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

עמו ולא ניהלו שיחות או מפגשים. עמדתם היא שיש לברר טענות אלה במסגרת ההליך העיקרי, על בסיס הראיות, ולא בשלב המקדמי של מחיקת סעיפים מכתב ההגנה. המשיבים מתייחסים לסעיפים שגבעון מבקש למחוק, ומנמקים מדוע לשיטתם אין מקום להורות על המחיקה המבוקשת.

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובה, בהחלטה ובמסמכים מתיק בית משפט קמא, החלטתי לדחות את הבקשה, משלא מצאתי עילה להתערבות בהחלטת בית משפט השלום נושא הבקשה. להלן אפרט את הנימוקים למסקנה זו.

14. ההליך לפני בית המשפט קמא נפתח טרם יום התחולה של התקנות החדשות, ולכן, בהתאם לתקנה 180(ג)(1) לתקנות החדשות, תקנה 27, שעליה נסמכת הבקשה, אינה חלה אלא יש להידרש לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: **התקנות הקודמות**).

15. תקנה 72(ב) לתקנות הקודמות קובעת כי :

"בכתב טענות אין לטעון כנגד אותו בעל דין טענות עובדתיות חלופיות, אלא אם כן הצהיר הטוען כי העובדות כהוותן אינן ידועות לו. אין באמור בתקנה זו כדי למנוע טענות משפטיות חלופיות"

16. לצדה של תקנה 72(ב) לתקנות הקודמות, קובעות תקנות 85-86 לתקנות הקודמות חובה שההכחשה של טענות התובע במסגרת כתב ההגנה של הנתבע תהיה מלאה ומפורטת, ולא על דרך של התחמקות. כך, נוסח תקנה 85 לתקנות הקודמות הוא :

"לא די בהכחשה כללית אלא חייב בעל דין לדון במפורש בכל טענה שבעובדה שאין הוא מודה באמיתותה, חוץ מטענה לדמי נזק"

תקנה 86 קובעת כי :

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

"בעל דין המכחיש בכתב טענותיו עובדה שבעל הדין שכנגד טוען לה בכתב טענותיו הוא, לא יעשה זאת על דרך ההתחמקות, אלא ישיב לגופו של עניין..."

17. הוראות דומות נכללו בתקנות החדשות. בתקנה 27 לתקנות אלה נכתב כי:

"בעל דין אינו רשאי להעלות בכתבי הטענות טענה שבעובדה סותרת או חלופית, זולת אם אימת בתצהיר כי העובדות כהווייתן אינן ידועות לו".

תקנה 14 (ב) לתקנות החדשות קובעת כי:

"הנתבע ייחשב מודה בכל העובדות הכלולות בכתב התביעה, זולת אלא שהכחיש באופן מפורש ומפורט בחלקו השלישי של כתב ההגנה, ואולם לעניין שיעור דמי נזק יראו אותו כשנוי במחלוקת זולת אם הנתבע הודה בו במפורש"

18. מטרתן של התקנות שנוכרו לעיל היא להביא לכך שלאחר שלב החלפת כתבי הטענות, בעלי הדין ובית המשפט ידעו מה הפלוגתות העומדות במחלוקת בין הצדדים, והדבר יביא לניהול יעיל של ההליך המשפטי ולחקר האמת (ר' יששכר רוזן-צבי **הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים** 128 (2021) (להלן: **רוזן-צבי**); רע"א 6526/13 **מומג'אן דה ג'רוזלם ג'וולרי מנופקצ'רינג קו בע"מ נ' אוריין ש.מ. בע"מ**, פסקה 7 (5.11.2013) (להלן: **עניין מומג'אן**)). בהתייחס לתקנה 72 (ב') לתקנות הקודמות הובהר כי היא אינה מגבילה "אלא טיעון של טענות עובדתיות המכחישות זו את זו" (י' זוסמן, סדר הדין האזרחי, 310 (1995) (להלן: **זוסמן**)), וכן נקבע כי, יש להימנע מלפרש אותה **פירוש דווקני**, זאת שכן, פירוש כזה עשוי לגרום במקרים לא מעטים לעיוות דין (רע"א 5124/16 **פלוגי נ' משטרת ישראל**, פסקה 4 (26.7.2016), זוסמן, 311). לא זו אף זו, פירושן של תקנות 85-86 לתקנות הקודמות אינו מחייב את הנתבע להעמיד גרסה פוזיטיבית נגדית לעילת התביעה. אחרת, המדובר בהיפוך נטל-הראיה (ר' ע"א 2775/19 **מדינת ישראל נ' פלוגי**, פסקה 15 (3.1.2021)).

19. אשר לסעד שעומד לתובע, בשל העלאת טענות המפרות את הוראת תקנה 72(ב) לתקנות הקודמות. התקנות הקודמות ואף החדשות אינן קובעות באופן מפורש מה הסנקציה שיש לנקוט, ונראה כי קיימים מספר כלים דיוניים הנעים בין מחיקת כתב הטענות, מחיקת הטענות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

שנטענו שלא כדין מכתב הטענות (ר' לעניין זה תקנה 91 (א) לתקנות הקודמות, ותקנה 46 (א) לתקנות החדשות), ראייתן כ'הודאה' ופסיקת הוצאות. סעדים דומים אפשריים בגין הפרת החובה להכחשה מפורשת ומפורטת (השוו: רוזן-צבי, עמ' 134-131).

20. הנה כי-כן, על בית המשפט לבחון את הטענות שלגביהן נטען בכתב ההגנה כי הן טענות עובדתיות סותרות, שמכחישות זו את זו, או כי ההכחשה נעשתה באופן סתמי. אם מצא כי אכן כך, על בית המשפט לתת הוראות מתאימות. אלא, שאף אם נמצא כי בית משפט קמא טעה בקביעותו, הרי שספק אם המועד להשיג על החלטות הערכאה הדיונית אינו בתום הדיון בתובענה כולה. ככל שיתברר בסופו של הדיון שאכן התקיימו הליכים מיותרים, או כי נגרם כתוצאה מההחלטות נזק שאינו בלתי הפיך, ניתן יהיה לפצות על כך את הצד הנפגע באמצעות פסיקת הוצאות, ואין להתערב בהחלטות דיוניות מובהקות, תוך כדי ההליך, אלא במקרים חריגים (עניין מומג'אן, פסקאות 5-6 וההפניות שם; רע"א 1769/22 שרון פרטוש נ' קבוצת קדם חיזוק וקידום מבנים, פסקה 6 וההפניות שם 30.3.2022).

21. עיינתי בכתבי הטענות ולא מצאתי כי קמה במקרה זה הצדקה להתערבות בהחלטות של בית משפט קמא. ענייננו במחלוקת ממוקדת ובטענות ברורות של התובע ושל הנתבעים, על רקע ייצוג גבעון את המשיבים, והפסקתו. קשה שלא להתרשם כי המדובר בתביעה לא מסובכת שהצדדים, התובע והנתבעים, פירטו באופן ממוקד ובהיר את טענותיהם – כך שניתן לדלות מתוכם את יריעת המחלוקת ללא קושי. מכאן, שלא היה יסוד לבקשה שהוגשה לבית משפט קמא, ועל אחת כמה וכמה להגשת בקשת רשות ערעור על ההחלטה שניתנה.

22. אף שדי היה בכך כדי להביא לדחיית הבקשה, מבלי להידרש באופן פרטני לטענות השונות, אתיחס בקצרה גם לטענות השונות:

א. **כתב ההגנה של אבידן** – הבקשה הייתה למחיקת סעיפים 14, 22, 25, 30, 31, 34, 35 ו-42 בשל כך שהועלו בהן טענות עובדתיות סותרות (בכל הטענות למעט סעיף 30) ולגבי סעיף 30, כי טענת גבעון בסעיף 27 לכתב התביעה הוכחשה באופן סתמי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

באשר לטענה האחרונה (לעניין סעיף 30 לכתב ההגנה), הרי שאין בה ממש שכן בסעיף 27 לכתב התביעה מתוארת שיחה בין עובד ממשרדו של גבעון למי מהמשיבים. אבידן מכחיש, מחוסר ידיעת הפרטים, את עצם קיומה של שיחה בין אחד מלקוחותיו לבין אחד מעובדיו של גבעון, וממילא מכחיש גם את תוכנה של שיחה זו. יוצא אפוא כי אבידן מכחיש את טענת התביעה האמורה הכחשה מלאה ומפורשת – עקב אי-ידיעת העובדות לאשורן. אין מדובר בהכחשה כוללת וסתמית, וממילא אין להפוך את נטל הראיה, ולחייב את אבידן להציג גרסה נגדית לזו המובאת בתביעה.

באשר לטענות הנוגעות לסעיפים האחרים, בשל כך שהם כוללים גרסאות עובדתיות סותרות, לא מצאתי כי כך פני הדברים. קריאת הטענות יחדיו מעלה כי אבידן שלח לגבעון הודעה (סעיף 8 לכתב ההגנה), לאחר שהמשיבים מסרו לו שתיק התביעה מצוי אצלו והוא הודיע להם על סיכויים נמוכים להליך (סעיף 22 לכתב ההגנה). משכך, לשיטת אבידן הוא התקשר עימם בחוזה ייצוג שעה שלא היו מיוצגים במסגרת התקשרות חוזית חוקית (סעיף 35 לכתב ההגנה).

ב. **כתב ההגנה של המשיבים** – הבקשה כלפי המשיבים הופנתה כלפי סעיפים 1 ו-9 לכתב ההגנה, בשל כך שמדובר ב"טענות סל סתמיות", ולסעיפים 4, 20, 31, 33, 34, 35, 39, 40, 47, 48, 61, 63, ו-68 מן הטעם שמועלות בהן טענות עובדתיות סותרות. מחיקת סעיפים 68 ו-98 התבקשה מן הטעם שמדובר בהכחשה סתמית מחוסר ידיעה ללא גרסה נגדית.

לא מצאתי ממש בטענות המופנות כלפי סעיפים 1 ו-9, שהם סעיפים כלליים, המקדימים את פירוט הטענות. באשר לסעיפים האחרים הרי שגרסתם של המשיבים עולה בבירור מכתב ההגנה. המשיבים טוענים שלא הכירו את גבעון, לא נפגשו עמו ולא ייפו את כוחו לייצגם, אלא חתמו לעו"ד ג'אבר על מסמך, שלא הבינו את האמור בו. אשר לנטען בסעיף 39, כי ככל שיתברר כי קיים טופס ייפוי כוח חתום, הרי שהטענה היא כי הוא בטל בשל הפסקת הטיפול, והמדובר בטענה משפטית ולא בטענה עובדתית.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

03 אפריל 2022

בפני כב' השופט א' דראל

רע"א 28499-02-22 גבעון נ' אבידן ואח'

23. אציין כי נתתי דעתי לכך שהמשיבים לא הגישו לבית משפט קמא תגובה לבקשתו של גבעון. אולם, עניין זה תוקן במסגרת קדם המשפט, וקיבל ביטוי בכך שלא נפסקו לזכות המשיבים הוצאות בגין הבקשה.

סיכום

24. הבקשה למתן רשות ערעור נדחתה.

25. גבעון ישלם לאבידן הוצאות בסכום של 3,750 ₪ וישלם למשיבים הוצאות בסכום זהה. הסכומים האמורים יועבר לאבידן באמצעות בא כוחו ולמשיבים באמצעות באי כוחם מתוך העירבון שהופקד.

26. המזכירות תעביר את ההחלטה לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ב' ניסן תשפ"ב, 03 אפריל 2022, בהעדר הצדדים.

ארנון דראל, שופט

[גרסה מותרת לפרסום - ללא פרטים מזהים על אודות המשיבים 2-4]